

Martina PEKAŘOVÁ, *K historii mlýna a rodu Veselých (v Táboře) v 17. a 18. století (příspěvek k dějinám českého mlynářství)*, České Budějovice 2011 (= diplomová práce, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích), 90 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomová práce Martiny Pekařové navazuje na její práci bakalářskou, v níž se zabývala starší historií mlýna rodiny Veselých v Táboře. Přestože titul – či spíše podtitul – její diplomové práce vzbuzuje dojem, že toto téma bude představeno v širším, přinejmenším regionálním srovnávacím záběru, opak je pravdou. Podle diplomantky bylo hlavním cílem její diplomové práce pouze „doplnit již známé poznatky o dějinném vývoji mlýna Veselých v Táboře o nové skutečnosti“ (s. 13).

Posuzovaná diplomová práce se rozpadá do dvou částí. Předchází jim obsáhlý *Úvod*, v němž studentka zhodnotila především novější domácí literaturu k tématu mlynářství i práce věnované tomuto tématu na příkladu Tábora a Táborska. V návaznosti na to stručně popsala hlavní prameny její práce, jimiž se staly písemnosti uložené ve fondech Archiv města Tábor a Cech mlynářů Tábor v SOkA Tábor.

První část předkládané práce sestávající ze dvou kapitol se věnuje mlynářství v Táboře a na Táborsku. Na základě literatury diplomantka sestavila komentovaný přehled držitelů osmi táborských mlýnů, jejichž počátky spadaly do 16. století, a dalších čtyř mlýnů, které k nim přibýly později (na s. 26 se vyskytuje chyba v číslování pořadí zmiňovaných mlýnů). V dalším výkladu poté sledovala historii mlynářského cechu v Táboře a popsala hmotné památky na jeho existenci. V dochovaných cechovních písemnostech pak sledovala držitele Nového, posléze Parmovského a nakonec mlýna Veselých od poloviny 16. století.

Na druhou polovinu předchozí, v pořadí druhé kapitoly, navazuje další část, v níž (ve třech kapitolách) diplomantka sledovala historii mlýna v 16. až 18. století. Do centra její pozornosti se dostaly až na výjimky výhradně hospodářské záležitosti spojené s vlastnictvím mlýna i dalšího majetku, který příslušníci rodiny Veselých ve sledovném období po různě dlouhou dobu drželi. Heuristickou oporou diplomantčina výkladu se staly zejména městské knihy, z nichž na mnoha místech obsáhle citovala (především s. 40, 41, 41-42, 44, 45, 50, 51, 52-54, 56, 59, 67). Metodický přístup jednoznačně zdůrazňující hospodářsko-majetkový aspekt života rodiny a jejich mlýna podle mého názoru zapříčinil značnou nevyváženost práce, jejíž výklad trpí až příliš velkou jednostraností i dalšími „začátečnickými“ chybami, jako jsou právě

velmi dlouhé citace z pramenů, které mnohdy nejsou doprovozeny autorčinou interpretací nebo aspoň komentářem. Přinejmenším na jednom místě si nejsem jistý autorčíným správným čtením pramene (s. 61). Diplomantka bohužel také rezignovala na další možnosti přístupu k tématu, jaké skýtá například rozkrytí formálních a případně i neformálních sociálních vztahů mlynářů k okolní společnosti, jejich společenské angažmá v životě raně novověké tábořské společnosti, konfesijní otázky nebo různé stránky každodennosti života na mlýně včetně proměn jeho hmotné kultury. O tom, že výklad bude orientován takto jednostraně, bohužel nic neprozrazuje název práce ani sama autorka v jejím *Úvodu*. Nucena to byla přiznat až v *Závěru* (zejm. s. 79), když se to snažila ospravedlnit nedostatkem pramenů ve fondu Archiv města Tábor.

Kromě metodických výhrad lze mít připomínky rovněž k formální podobě posuzované diplomové práce. Kromě zbytečně dlouhých citací archivních pramenů by na několika místech text odlehčilo členění do odstavců (s. 50, 56, 64-65 a další). Na některých místech měla autorka potíže s určením statusu nebo identity urozených osob (s. 34, 36). Další výtky směřují vůči psaní poznámek pod čarou – před středníkem se již nepíše tečka; *Husitský Tábor* je časopis, čemuž by měl odpovídat i způsob citování; pořadová číslovka značící díl (např. knihy) není součástí názvu a nepíše se tudíž v kurzívě. V pozn. 13 by zmiňovaná periodika měla být blíže charakterizována. Mělo by být sjednoceno psaní křestních jmen, která jsou většinou uváděna celá, jinde ale pouze v podobě iniciály.

Pokud autorka chtěla přispět k poznání majetkových a rodinných vazeb mlynářské rodiny Veselých zejména v 17. a 18. století, pak se jí to podařilo. Přínosy zmiňované v *Závěru* týkající se upřesnění data zisku mlýna a jmen některých manželek ale považuji za velmi lokální záležitost, která s dějinami mlynářství v Čechách, jež stojí v podtitulu práce, mají společného jen velmi málo. Diplomovou práci Martiny Pekařové doporučuji k obhajobě, vzhledem k uvedeným nedostatkům ji ale hodnotím již jako **dobrou**.

doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.

Jindřichův Hradec, 24. srpen 2011